

Autenttinen multimedia englannin opettajan apuna

Miten CD-ROM:ia voi hyödyntää kielten oppitunnin osana?

Englannin oppituntien höysteeksi ja opetuksen monipuolistamiseksi käytetään nykyään erilaisia multimediasovelluksia, perinteisten Lontoon tuliaisten ohella. Multimedia-sovellukset ovat kehittyneet huimaa vauhtia. CD-ROM ei ole enää vain paperikäyttöön suunniteltua materiaalia muunnettuna digitaaliseen muotoon. CD-ROM on oppimateriaalia siinä missä kirjat ja kasetitkin. Myös niiden takaa löytyy hyvin erilai-

sia pedagogisia ratkaisuja ja näkemyksiä. Tässä artikkelissa tutustumme autenttisten haastattelujen pohjalta rakennettuun Teentalk sovellukseen. Sen johtavana ideana on altistaa englannin oppijat autenttiselle puhekielelle, eli auttaa ymmärtämään brittienglannin erilaisia aksentteja. Tältä pohjalta on rakennettu suulliseen tuottamiseen kannustava kokonaisuus, sekä sarja kuuloaistiin perustuvia, uudella tavalla rakennet-

tuja tehtäviä. Minuun ohjelma kolahti erilaisuutensa vuoksi. Koska Teentalk on suunniteltu nimenomaan kielten opetuskäyttöön suomalaisissa kouluissa, tutkailemme nyt ohjelman käyttöä opettajan ehdoilla.

Ohjelma sisältää 24 englantilaisen koululaisen autenttista, videoitua haastattelua. Videokuva on pätkitty ja luokiteltu 20 eri aihepiiriin mukaan. Oppilaat tutustuvat

ohjelmassa esiintyviin henkilöihin nopeasti erilaisten aksenttien ja puherytmien, sekä elävän videokuvan ansiosta. Manor House Schoolissa tehtyjen haastattelujen pohjalta on rakennettu sarja pääasiassa kuuloaistiin perustuvia harjoituksia. Nämä soveltuvat ennen kaikkea puhekielen ymmärtämisen ja englannin ääntämisen/puhumisen harjoittamiseen. Ohjelma voi antaa uusia ulottuvuuksia myös sellaisille oppilaille, joilla on kirjoitus- tai lukemisvaikeuksia.

Puhekielisten vastausten rinnalla on kuultavana aina selkokielineen studioäänitys, sillä aidot haastattelut on tehty ulkotilassa ja niissä on mukana luonnollinen taustahäly. Molemmat äänitysversiot voi myös klikata tekstinä esille. Ohjelmaa käytettäessä tulee siis huomioitua sekä visuaalisesti, että audiitiivisesti oppivat oppilaat. Omien kokemusteni pohjalta kirjoitin ylös muutamia ideoita Teentalkin - tai muun sen kaltaisen autenttisen multimedial - hyödyntämisestä englannin oppituntien osana.

1. Oppilaat saa houkuteltua innostumaan uudesta aihepiiristä, jos se esitellään CD-ROM:in avulla. Esimerkiksi Teentalk ohjelmassa on

20 eri aihepiiriä. Jos tunnin aiheena ovat lemmikki-eläimet ja niistä kertominen, oppilaat voivat valita aihepiirin 'Pets', jonka kautta he pääsevät käsiksi kuuteen autenttiseen kommenttiin. He voivat aluksi ottaa selvää, mitä ohjelman reportteri kysyy kultakin henkilöltä, sekä kuunnella autenttiset puhekieliset vastaukset. Jos ymmärtäminen on vaikeata, he voivat kuunnella vielä selkokielelle muunnetut, samansisältöiset vastaukset, tai lukea molemmat versiot tekstinä.

CD-ROM -työskentelyn etuna on, että kukin oppilas tai pari voi edetä omaa tahtiaan ja siirtyä harjoitukseen painamalla 'Task' -nappulaa. Tehtävän suoritettuaan lemmikkieläin -aihepiirin käsitteilyä voi jatkaa luokas-

sa.

Oppilaat voivat esimerkiksi haastatella toisiaan reportterilta kuulemiaan kysymyksiä hyödyntäen. Opettaja voi poimia joitakin autenttisia fraaseja ohjelmasta ylös, jotta hän voi suositella niiden käyttöä, tai palata niihin uudelleen jonkin muun asian yhteydessä.

2. Autenttista puhekieltä ymmärtääkseen on opittava erottamaan olennainen asia puhetulvan joukosta. Tätä voidaan harjoitella esimerkiksi Teentalkin 'Exercises' osion avulla. Pedagogisesti mielenkiintoisessa tehtävässä oppilas kuulee videolta melko pitkän autenttisen puheenvuoron. Tehtävänä on muodostaa tyhjiä puhekuplia järjestelemällä yksi puhetulvassa esiintynyt lause. Puhekuplat ovat jonossa

Kuuntele mitä oppilaat kertovat näpäyttämällä kuvia. Siirrä sitten keltaiset palikat oikeille paikoille. Tarkista näpäyttämällä CHECK-näppäintä.

What kind of pets do the pupils have?

In the future

Dog

Dog

2 cats

In the future

Cat

Dog

Oppilas voi palata selkokielineen puheversioon painamalla 'Return', jos autenttisen puheen ymmärrys takkuilee.

ja niitä klikkailemalla oppilas kuulee kutakin kuplaa edustavan sanan. Kuplat pitää raahata hiirellä oikeaan järjestykseen. Oppilas voi palata puheenvuoroon uudelleen kokeiltuaan, mitkä sanat esiintyvät kuplissa. Tätä harjoitusta voi käyttää apuna myös harjoiteltaessa sanajärjestystä.

3. Autenttisen multimedian avulla voi myös yhdistää kulttuurisen matkailun ja sanaston harjoittelun. Opettaja voi antaa pareille tai ryhmille eri aihepiirejä, kuten kouluruokailu, kotitehtävät, elokuvat, jne. Oppilaat voivat selvittää aluksi Teentalkin avulla, mitä heidän omasta aiheestaan kerrotaan minä-muodossa videolla. Ohjeeksi voi antaa esimerkiksi, että tekstejä ei tällä kertaa käytetä, vaan oppilaiden tulee tehdä muistiinpanoja kuulemansa perusteella ohjelman 'Memoon'.

Tämän jälkeen oppilaat voivat kertoa parilleen/toiselle ryhmälle hänen muodossa, mitä englantilaiset oppilaat ovat videolla aiheesta kertoneet. Aiheita voidaan työstää edelleen joko suullisesti tai kirjallisesti vertailemalla suomalaisia ja englantilaisia tapoja. Oppilaat voivat myös harjoitella kertomaan omista lempikoulu-ruoistaan, tai koota suo-

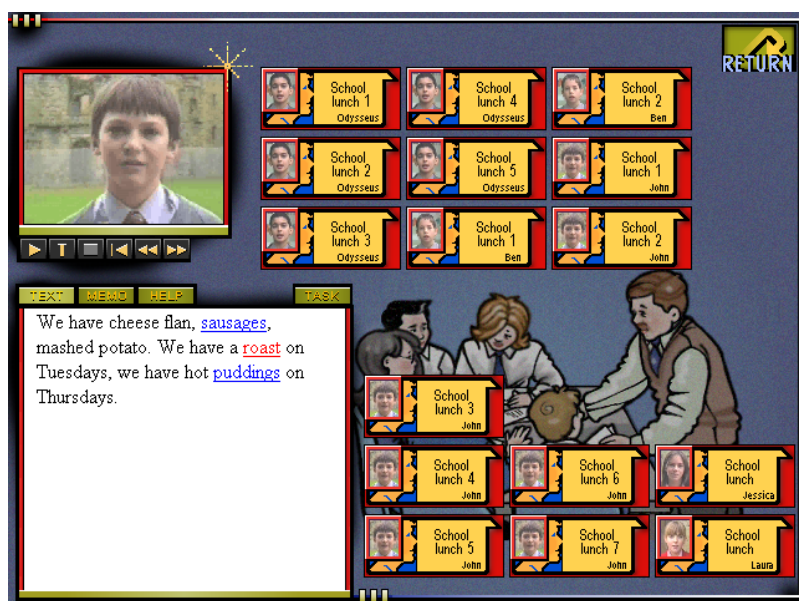
Autenttisen puheen kuuntelua ja lauseenrakennusta voi harjoitella korvatuntumalta.

malaisten ja englantilaisten ruokien nimiä Mindmapeiksi.

4. Teentalkin kaltaiset multimediasovellukset sisältävät puhekielen lisäksi paljon muuta kielen oppimista tukevaa materiaalia. Oppilaiden voi antaa oivaltaa kielioopin sääntöjä vaihteeksi Teentalkin 'Grammar rules' -harjoituksen avulla. Siinä oppilaan tulee löytää kielioopin säännöille kullekin omat esimerkkilauseensa. Ohjelman

jeikkuna on se, että uudemman kerran harjoitukseen palattaessa se arpoo laatikot uuteen järjestykseen. Tehtävästä toistamiseen suoriutuakseen oppilaan on siis ymmärrettävä sääntö ja muistettava, mihin se viittaa sen sijaan, että hän opettelisi ulkoa laatikoiden järjestyksen.

5. Opettaja voi käyttää autenttisiin haastatteluihin perustuvaa multimediaa myös oppilaille hankalien kysymys-

What sort of food do you get at school?

rakenteiden opetuksessa. Teentalkin reporterit esittää ohjelmassa yli 200 erilaista kysymystä, joten kaikki oleelliset kysymysrakenteet tulee käytyä pikkuhiljaa läpi. Oppitunnilla kysymysmuotoja ja kysymysintonaatiota voidaan harjoittaa esimerkiksi valitsemalla yksi aihepiiri, jonka puitteissa oppilaat kuuntelevat ja toistavat reporterin kysymyksiä matkien intonaatiota. He myös näkevät kysymykset tekstinä.

Teentalkin 'Exercises' -osiossa on useita kysymyslauseiden rakennusta harjoittavia tehtäviä. Yhdessä näistä oppilas kuulee kysymyksen reporteria klikkaamalla ja vastauksen videokuvaa klikkaamalla. Reporterit pitää raahata oikeiden vastausten äärelle. Toinen tehtävärypäs perustuu samantyyppisiin puhekuplajonoihin, kuin tämän artikkelin kuvassa 2. Tämä harjoitus on astetta edellistä hankalampi, ja erittäin tehokas kysymyslauseen sanajärjestystä opeteltaessa tai kerrattaessa.

Toivottavasti nämä muutamat esimerkit toivat esille sen, että englannin opettaja voi hyödyntää autenttista multimediaa lukuisin eri tavoin. Teentalkin käyttäjät voivat hakea lisävinkkejä ohjelmaan sisällytetystä opettajanoppaasta. Oppi-

Järjestä säännöt ja esimerkit pareiksi.

Kun haluat puhua urheilulajeista, ateriasta, maista ja kouluaineista, älä käytä artikkelia.	No, I haven't tried printing anything yet.
Kun puhut asioista jotka ovat tapahtuneet vähän ennen puhehetkeä, käytä perfektiä ja näitä sanoja: <i>just, already, not yet</i>	Art, maths and English I think, and a language but I don't know which one.
Jos haluat sanoa että jotakin on jonkun verran mutta ei paljoa, käytä <i>not many</i> ja <i>not much</i> . Negatiivisissa lauseissa käytä <i>any</i> .	I don't have any pets at the moment.
Adverbit kertovat enemmän verbeistä. Adverbin muodostaminen on helppoa. <i>Adjektiivi + ly.</i>	I use my Nintendo 64 and my Playstation for games and my PC for more serious things.
Useimpien monitavuisien adjektiivien komparatiivi on helppo muodostaa: <i>more + adjektiivi</i>	I listen to pop music mostly.

Ohjelma tarkistaa oppilaan suoritukset, jotka kirjautuvat myös opettajan salasanalla suojatulle

laita voi innostaa ja motivoitua syksyn harmaina iltapäivinä käyttämällä oppitunnin ravintolisänä Teentalkin kaltaisia CD-ROM:eja. Perinteisten oppimateriaalien ohella ne tukevat ja monipuolistavat oppilaiden kielellistä kehitystä. Kielen oppiminen olisi toki ihanteellista oike-

assa autenttisessa ympäristössä. Tämän puuttuessa opettaja voi lähettää oppilaat ainakin silloin tällöin matkalle kohti englantilaista aksenttia, multimedian autenttiseen maailmaan.

SARI SUMMANEN

Järjestä säännöt ja esimerkit pareiksi.

Kun haluat puhua urheilulajeista, ateriasta, maista ja kouluaineista, älä käytä artikkelia.	No, I haven't tried printing anything yet.
Kun puhut asioista jotka ovat tapahtuneet vähän ennen puhehetkeä, käytä perfektiä ja näitä sanoja: <i>just, already, not yet</i>	Art, maths and English I think, and a language but I don't know which one.
Jos haluat sanoa että jotakin on jonkun verran mutta ei paljoa, käytä <i>not many</i> ja <i>not much</i> . Negatiivisissa lauseissa käytä <i>any</i> .	I don't have any pets at the moment.
Adverbit kertovat enemmän verbeistä. Adverbin muodostaminen on helppoa. <i>Adjektiivi + ly.</i>	I use my Nintendo 64 and my Playstation for games and my PC for more serious things.
Useimpien monitavuisien adjektiivien komparatiivi on helppo muodostaa: <i>more + adjektiivi</i>	I listen to pop music mostly.

Kysymisen lisäksi on hyvä osata vastata.